

Історія педагогіки

УДК 37.091.4Орф:78:37.018.46

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.20882989>

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПЕДАГОГІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ КАРЛА ОРФА У СТВОРЕННІ ТА РОЗПОВСЮДЖЕННІ МЕТОДИЧНОЇ СИСТЕМИ «SCHULWERK»

ВАН СЮАНЬЄ

здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, Харківський
національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди, вул.

Алчевських, 29, м. Харків, 61002, Україна, e-mail: 547005949@qq.com,

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-7649-3540>

Прийнято: 16.03.2026 | Опубліковано: 30.03.2026

Анотація. Мета статті полягає у науковому обґрунтуванні теми «Організаційно-педагогічна діяльність Карла Орфа у створенні та розповсюдженні методичної системи «Schulwerk»» у контексті модернізації сучасної освіти, компетентнісної парадигми та потреби у поєднанні теоретичних положень із практичними механізмами педагогічної діяльності. Предметом аналізу є історико-педагогічні механізми створення, інституціоналізації та міжнародного поширення методичної системи Schulwerk, що розглядається як багатовимірний процес, у якому взаємодіють цілі, зміст, методи, організаційні форми, ціннісні орієнтири, способи комунікації та критерії оцінювання результатів. Методи дослідження: історико-педагогічний аналіз, систематизація джерел, порівняння сучасних інтерпретацій, узагальнення, хронологічна реконструкція та педагогічне моделювання. Застосування зазначених методів дало змогу зіставити різні підходи, виявити їхні сильні й проблемні сторони, визначити поняттєве поле дослідження та запропонувати авторську логіку розгортання педагогічного

процесу. Результати дослідження полягають у тому, що Schulwerk перетворився на міжнародну методичну систему завдяки взаємодії авторської ідеї, практичної апробації, методичної фіксації матеріалів, підготовки педагогів, інституційної підтримки й мережевої культурної адаптації. Уточнено зміст базових понять, розкрито внутрішні зв'язки між метою, змістом, методами і результатами, визначено умови, за яких досліджуване явище набуває не епізодичного, а системного характеру. Наголошено на значенні рефлексії, поступовості, індивідуалізації, співпраці, методичної підготовленості педагогів та відповідності навчальних дій реальним потребам здобувачів освіти. Висновки. Організаційний досвід Карла Орфа засвідчує, що педагогічна інновація стає життєздатною лише тоді, коли вона має практичне середовище, підготовлених носіїв, якісні матеріали, професійну спільноту й механізми оновлення. Перспективи подальших досліджень пов'язані з емпіричною перевіркою запропонованих положень, розробленням діагностичного інструментарію, створенням методичних матеріалів і вивченням ефективності моделі в різних освітніх середовищах.

Ключові слова: історія музичної педагогіки, Schulwerk, педагогічна інновація, підготовка вчителя, міжнародні мережі, методична система, культурна адаптація, Orff Institute.

Carl Orff's organizational and pedagogical activity in creating and disseminating the Schulwerk methodological system

Wang Xuanye, postgraduate student of the third (educational and scientific) level of higher education, H. S. Skovoroda Kharkiv National Pedagogical University, 29 Alchevskykh St., Kharkiv, 61002, Ukraine, e-mail: 547005949@qq.com, ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-7649-3540>

The purpose of the article is to provide a scientific substantiation of the topic “Carl Orff’s organizational and pedagogical activity in creating and disseminating the Schulwerk methodological system” in the context of contemporary educational modernization, the competence-based paradigm, and the need to connect theoretical statements with practical mechanisms of pedagogical work. The subject of analysis is historical and pedagogical mechanisms of creating, institutionalizing, and internationally disseminating the Schulwerk methodological system, interpreted as a multidimensional process combining aims, content, methods, organizational forms, values, communication strategies, and criteria for assessing outcomes. Methods. The study uses historical-pedagogical analysis, source systematization, comparison of contemporary interpretations, generalization, chronological reconstruction, and pedagogical modelling. These methods made it possible to compare different approaches, identify their strengths and limitations, clarify the conceptual field, and present an authorial logic for organizing the pedagogical process. Results. The research shows that Schulwerk became an international methodological system due to the interaction of an authorial idea, practical testing, methodological fixation of materials, teacher training, institutional support, and network-based cultural adaptation. The article clarifies key concepts, reveals internal links between aims, content, methods, and outcomes, and determines conditions under which the investigated phenomenon becomes systematic rather than episodic. Special attention is paid to reflection, gradual implementation, individualization, cooperation, teachers’ methodological readiness, and the correspondence between educational actions and learners’ real needs. Conclusions. Carl Orff’s organizational experience shows that a pedagogical innovation becomes viable only when it has a practical environment, trained bearers, high-quality materials, a professional community, and mechanisms for renewal. Further research should focus on empirical verification, development of diagnostic tools, creation of methodological materials, and analysis of the model effectiveness in different educational environments.

Keywords: history of music pedagogy, Schulwerk, pedagogical innovation, teacher training, international networks, methodological system, cultural adaptation, Orff Institute.

Вступ

Сучасна педагогічна наука розглядає організаційно-педагогічну діяльність Карла Орфа у створенні та поширенні Schulwerk як складну систему, у якій зміст, методи, організаційні форми та цінності мають бути узгоджені з реальним досвідом здобувачів освіти. Актуальність теми «Організаційно-педагогічна діяльність Карла Орфа у створенні та розповсюдженні методичної системи «Schulwerk»» зумовлена потребою переорієнтації навчання з репродуктивного засвоєння матеріалу на діяльнісне, особистісно забарвлене й культурно відповідальне опанування знань. У цьому контексті особливої ваги набуває не лише те, що саме пропонується учням або студентам, а й те, як педагог організовує взаємодію, підтримує ініціативу, забезпечує безпечне освітнє середовище та перетворює навчальну дію на джерело саморозвитку.

Проблема дослідження полягає в наявності розриву між задекларованою компетентнісною логікою освіти та реальною практикою, у якій часто зберігається перевага інструктивного пояснення, фрагментарного використання методів і недостатньої рефлексії педагогічних результатів. Для сфери історії педагогіки та музичної освіти це особливо відчутно, оскільки результат навчання не може бути зведений до суми відомостей або вправ. Він проявляється у здатності діяти, інтерпретувати ситуацію, приймати рішення, співпрацювати, створювати власний освітній або художній продукт і критично оцінювати його якість.

Методологічну основу статті становлять системний, компетентнісний, діяльнісний, культурологічний та особистісно орієнтований підходи. Системний підхід дозволяє розглядати створення і міжнародного

розповсюдження Schulwerk як єдність цілей, змісту, процесуальних механізмів і критеріїв оцінювання. Компетентнісний підхід акцентує увагу на інтегрованому результаті навчання. Діяльнісний підхід підкреслює значення практичної дії, проби, взаємодії, помилки й подальшого удосконалення. Культурологічний підхід забезпечує зв'язок навчання з цінностями, традиціями та соціальним контекстом.

Наукова новизна запропонованого аналізу полягає у спробі не просто описати окремі прийоми, а вибудувати внутрішню логіку їх застосування. У статті систематизовано механізми перетворення авторської педагогічної ідеї на міжнародну методичну систему: апробацію, публікацію матеріалів, інституціоналізацію, підготовку педагогів і мережеву культурну адаптацію. Такий ракурс дає змогу побачити досліджуване явище як педагогічно керований процес, у якому результат залежить не від механічного перенесення технології, а від відповідності методів віковим особливостям, змісту освіти, підготовленості педагогів та інституційних умов.

Практичне значення дослідження полягає в тому, що його положення можуть бути використані для оновлення освітніх програм, робочих навчальних планів, методичних рекомендацій, програм підвищення кваліфікації та самоосвітніх траєкторій педагогів. Запропонована логіка аналізу допомагає визначити, які компоненти організаційних механізмів розповсюдження методичної системи Schulwerk потребують посилення, які методи доцільно інтегрувати поступово, а які ризики необхідно передбачити на етапі планування освітньої діяльності.

Огляд літератури

Огляд літератури здійснено з урахуванням вимоги про аналіз щонайменше десяти публікацій останніх років. Джерела було згруповано за проблемними блоками: теоретико-методологічні засади, організаційні умови, практичні моделі реалізації, інструменти оцінювання та перспективи

подальших досліджень. Такий підхід дає змогу уникнути простого переліку авторів і показати, які аспекти проблеми вже пояснені, а які залишаються недостатньо розкритими.

Матеріали Orff-Zentrum München висвітлюють інституційну пам'ять Schulwerk і демонструють, що поширення системи було пов'язане не лише з публікаціями, а й з організацією навчальних центрів, курсів, архівів і міжнародних контактів [1]. Для теми статті це джерело важливе тим, що дозволяє побачити методичну систему як результат організаційно-педагогічної діяльності. Водночас офіційний опис потребує наукового аналізу механізмів поширення і педагогічного керівництва.

Carl Orff Foundation подає біографічні відомості про композитора і підкреслює зв'язок його творчої та педагогічної діяльності [2]. Це дає змогу зрозуміти, що Schulwerk не був випадковим набором вправ, а виростав із ширшого художнього світогляду. Проте біографічний підхід не пояснює повністю, як саме індивідуальна ідея Орфа перетворилася на міжнародну методичну систему, здатну адаптуватися до різних культур.

Цикл «Musik für Kinder», створений С. Orff і G. Keetman, став основним методичним текстом, через який ідеї Schulwerk були передані широкому колу педагогів [3]. Він систематизував ритмічні, мовленнєві, вокальні та інструментальні матеріали. Для історико-педагогічного аналізу важливо, що публікація матеріалів виконала функцію стандартизації без повної закритості: вона задавала принципи, але залишала простір для творчої адаптації. Це одна з причин тривалого поширення системи.

Orff Society UK описує Schulwerk як підхід, що поєднує творчість, рух, мовлення і гру [4]. Наявність національних товариств свідчить, що система поширювалася через мережеву організацію професійних спільнот. Однак дослідження потребує відповіді на питання, які умови дозволяють таким спільнотам не лише відтворювати термінологію Orff-підходу, а підтримувати якість підготовки педагогів і культурну відповідальність адаптації.

International Orff-Schulwerk Forum Salzburg відіграє роль міжнародного майданчика для координації, обміну досвідом і підтримки спадщини Schulwerk [5]. Це джерело важливе для розуміння сучасної організаційної інфраструктури системи. Водночас воно відкриває проблему: міжнародне поширення потребує балансу між збереженням ідентичності методу і відкритістю до локальних культур, освітніх програм та педагогічних традицій.

American Orff-Schulwerk Association демонструє приклад масштабної професійної організації, яка забезпечує курси, сертифікацію, конференції й методичні ресурси [6]. Для нашої статті це підтверджує, що стале розповсюдження Schulwerk вимагає інституційної підтримки. Метод не може існувати лише як натхнення окремих педагогів; потрібні програми підготовки, наставництво, професійна комунікація та система оновлення практик.

I. Сіссо розглядає можливості переосмислення Schulwerk у сучасній музичній освіті [7]. Праця свідчить, що система має потенціал розвитку, а не лише історичної реконструкції. Для організаційно-педагогічного аналізу це важливо, оскільки поширення будь-якої методичної системи передбачає не копіювання, а постійне оновлення. Невирішеним залишається питання, як інституції можуть підтримувати інновацію без розмивання базових принципів.

Yue Y.-Y. узагальнює історію поширення Orff Schulwerk і його вплив на музичну освіту [8]. Автор показує, що метод набув міжнародного значення завдяки практичній доступності та культурній гнучкості. Однак оглядовий характер дослідження не дозволяє детально пояснити роль конкретних організаційних кроків: шкіл, курсів, публікацій, радіопрограм, семінарів і мережових об'єднань.

Y. Meng аналізує впровадження Orff-педагогіки в контексті іншої культурної традиції [9]. Це джерело важливе, бо демонструє: розповсюдження Schulwerk завжди пов'язане з адаптацією. Китайський досвід підтверджує, що методична система може інтегрувати локальну музику, але потребує

підготовлених педагогів. Недостатньо дослідженим залишається питання організаційних умов такої адаптації в закладах освіти.

Ö. Araydın акцентує увагу на підготовці вчителя до Orff-Schulwerk [10]. Автор доводить, що організаційна діяльність має включати не тільки розроблення матеріалів, а й формування педагогічної майстерності. Ця теза є ключовою для нашої статті: метод поширюється через людей, здатних відтворювати його принципи в живому навчальному процесі. Проблемним залишається визначення мінімальних стандартів такої підготовки.

S. Valasi порівнює Schulwerk із підручничковою моделлю навчання [11]. Для історико-педагогічного аналізу це важливо, оскільки пояснює, чому система Орфа потребувала особливих форм поширення. Її неможливо передати лише через текст підручника: необхідні практичні курси, демонстрації, майстерні, ансамблеве музикування і досвід руху. Саме цим пояснюється роль інституцій, які організовували практичне навчання педагогів.

S. Wang і Z. M. Noordin аналізують вплив Orff-методу на сучасну музичну освіту [12]. Їхні висновки свідчать, що організаційно-педагогічна діяльність Орфа мала довготривалий ефект, адже метод і сьогодні використовується в різних країнах. Водночас автори не деталізують історичні механізми поширення, що створює потребу в окремому дослідженні ролі інституцій, співавторів і професійних мереж.

W. Chenfei розглядає інтеграцію Orff і Kodály у початковій школі [13]. Це підтверджує, що Schulwerk у сучасній практиці часто входить у діалог з іншими методичними системами. Організаційно це означає необхідність гнучких програм підготовки педагогів, які дозволяють розуміти відмінності підходів. Недостатньо дослідженим залишається питання, як уникнути методичного еkleктизму під час поширення системи.

Y. Gao показує можливості включення національного інструмента у Orff-педагогіку [14]. Цей приклад допомагає зрозуміти, що поширення

Schulwerk не є односторонньою передачею європейської моделі. Воно передбачає взаємодію з місцевою культурою. Організаційно це вимагає участі національних педагогів, музикантів, методистів, здатних створювати локальні матеріали без втрати базової логіки Schulwerk.

Y. Liu досліджує розвиток ритмічних умінь у ранньому дитинстві засобами Orff Schulwerk [15]. Праця підтверджує сучасну ефективність методичної системи, але водночас демонструє потребу в її науковому супроводі. Якщо система поширюється без досліджень, вона ризикує перетворитися на набір вправ. Тому організаційно-педагогічна діяльність має включати зв'язок практики, підготовки педагогів і наукового аналізу.

L. Wang та O. Odena розкривають інклюзивний потенціал Orff-натхненної освіти [16]. Для поширення Schulwerk це особливо важливо, оскільки сучасні освітні системи потребують інклюзивних практик. Метод може бути адаптований до різних потреб, але це вимагає спеціальної підготовки педагогів і підтримки інституцій. Отже, сучасне розповсюдження Schulwerk має враховувати не лише музичні, а й соціально-педагогічні завдання.

E. Tatar, G. Yıldız та B. Özevin досліджують вплив руху й танцю в Orff-педагогіці на музичні здібності дітей [17]. Праця підтверджує актуальність рухового компонента і водночас показує, що система потребує емпіричного підтвердження ефективності. Для організаційного розвитку це означає необхідність центрів, які поєднують навчання педагогів, апробацію матеріалів, дослідження результатів і поширення перевірених практик.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми

Проведений аналіз засвідчує, що попередні дослідження створили важливе підґрунтя для осмислення проблеми, однак не усунули кількох суперечностей. По-перше, у працях часто детально описуються окремі методи, але недостатньо показано механізм їх поєднання в цілісну педагогічну систему. По-друге, значна частина публікацій зосереджується на позитивних

ефектах упровадження, тоді як ризики формалізації, імітаційності, нерівної підготовленості учасників і ресурсних обмежень аналізуються побіжно.

По-третє, недостатньо досліджено зв'язок між заявленими цілями, конкретними дидактичними діями та критеріями перевірки результативності. Саме тому ця стаття акцентує увагу на тих частинах загальної проблеми, які потребують додаткового наукового обґрунтування: механізми інституціоналізації Schulwerk; роль співавторства і професійних мереж; критерії якості підготовки педагогів; межі культурної адаптації; співвідношення збереження авторської спадщини та сучасних інновацій. Виділення цих аспектів має не лише теоретичне, а й прикладне значення, оскільки дозволяє педагогові планувати діяльність не інтуїтивно, а на основі зрозумілої логіки.

Формулювання цілей статті (постановка завдання)

Мета статті полягає в теоретичному обґрунтуванні та систематизації педагогічних положень, що розкривають тему «Організаційно-педагогічна діяльність Карла Орфа у створенні та розповсюдженні методичної системи «Schulwerk»». Досягнення мети передбачає розв'язання таких завдань: уточнити зміст ключових понять дослідження; проаналізувати сучасні наукові підходи; визначити невирішені аспекти проблеми; обґрунтувати педагогічні умови або організаційні механізми; показати можливості практичної реалізації; окреслити критерії результативності й напрями подальших наукових пошуків.

Зазначені завдання мають логічну послідовність: від аналізу теорії та практики до побудови узагальненої моделі дії. Така структура дає змогу уникнути декларативності, оскільки кожен елемент мети співвідноситься з окремим компонентом змісту статті. Об'єктивність формулювання забезпечується опорою на сучасні дослідження, нормативні та методичні джерела, а також на порівняння різних підходів до розв'язання означеної проблеми.

Результати дослідження

Результати дослідження подано у вигляді послідовного обґрунтування теоретичної моделі, методичних орієнтирів і практичних рекомендацій. Вихідним положенням є теза про те, що Schulwerk став міжнародною системою не лише завдяки оригінальності музично-педагогічної ідеї, а завдяки організаційним формам її передавання, практичній підготовці педагогів і професійним мережам. Тому результативність залежить від узгодження цілей, змісту, методів, способів комунікації та оцінювання. Окремий прийом може мати навчальну цінність лише тоді, коли він включений у продуману систему дій і не суперечить віковим, професійним або культурним особливостям учасників освітнього процесу.

Організаційно-педагогічна діяльність Карла Орфа розпочиналася не з абстрактної теорії, а з практичного пошуку нових форм музично-рухового виховання. Важливим історичним етапом стала співпраця з Gunild Keetman та досвід Günther-Schule, де музика, рух і танець розглядалися як взаємопов'язані види діяльності. Саме тут формувалася ідея, що навчання має бути тілесним, ритмічним, ансамблевим і творчим. Організаційне значення цього етапу полягало в тому, що ідея отримала простір для апробації, педагогічне середовище і коло однодумців.

Другий етап пов'язаний із систематизацією матеріалів. Будь-яка педагогічна інновація потребує форми передавання, і для Schulwerk такою формою стали збірки, вправи, музичні моделі та методичні описи. Вони не були підручником у вузькому значенні, бо не задавали єдиної траєкторії для всіх занять. Їхня функція полягала в тому, щоб дати педагогам матеріал для творчої роботи. Це поєднання структури й відкритості стало однією з причин життєздатності системи.

Третій етап - медійне й публічне поширення. Важливу роль у популяризації Schulwerk відіграли демонстрації, радіопрограми, концертно-педагогічні форми та курси для вчителів. Методика, яка спирається на рух і

імпровізацію, потребує живого показу. Текст не може повністю передати якість жесту, пульсу, групової взаємодії або педагогічної реакції. Тому організаційно Орф і його послідовники створювали ситуації безпосереднього переживання методу, де педагоги навчалися через участь.

Четвертий етап - інституціоналізація. Створення навчальних центрів, курсів, а згодом Orff Institute в Зальцбурзі стало переломним моментом. Метод отримав не лише авторський, а й інституційний статус. Це означало, що підготовка педагогів стала регулярною, програми - структурованими, а міжнародні контакти - систематичними. Інституціоналізація дала змогу зберегти спадщину і водночас розвивати її. Без цього Schulwerk міг залишитися локальною ініціативою, пов'язаною з окремими харизматичними педагогами.

П'ятий етап - міжнародне поширення через професійні мережі. Національні товариства, асоціації, форуми, курси й конференції створили горизонтальну систему обміну. Важливо, що ця система не була лише адміністративною. Вона спиралася на спільне музикування, взаємне навчання, майстер-класи, переклад матеріалів і адаптацію до локальних потреб. Через це Schulwerk став не закритою школою, а міжнародним рухом педагогів, які поділяють базові принципи активної творчої музичної освіти.

Шостий аспект - роль співавторства. Поширення Schulwerk неможливо пояснити лише діяльністю самого Орфа. Gunild Keetman, педагоги Günther-Schule, редактори, викладачі курсів, музиканти й дослідники зробили внесок у формування практичного корпусу системи. Це важливий урок для історії педагогіки: методична система виникає не як одиничний акт генія, а як результат організованої співпраці. Орф задав ідею і напрям, але її життєздатність забезпечила педагогічна спільнота.

Сьомий аспект - підготовка педагогів. Schulwerk не можна результативно впровадити, прочитавши лише опис вправ. Педагог має опанувати ритмічне мовлення, рух, гру на елементарних інструментах,

імпровізацію, ведення групи і рефлексію процесу. Тому курси підготовки мають практичний, тілесний і ансамблевий характер. Організаційно це означає потребу в тренерах, матеріальній базі, інструментах, просторах для руху й системі наставництва.

Восьмий аспект - методичні матеріали. Вони виконують подвійну функцію: зберігають спадщину і запускають творчість педагога. Якщо матеріал занадто жорсткий, він перетворює Schulwerk на набір правил. Якщо занадто відкритий, педагог може втратити орієнтири. Тому організаційна діяльність має забезпечувати якісні посібники, приклади занять, аудіо- й відеоматеріали, але водночас пояснювати принципи адаптації. Саме принципи, а не окремі вправи, є ядром системи.

Дев'ятий аспект - культурна адаптація. Поширення Schulwerk у різних країнах показало, що методика може працювати з локальними мовами, ритмами, піснями, танцями та інструментами. Проте адаптація потребує педагогічної відповідальності. Вона не повинна зводитися до поверхового додавання національної пісні до готової вправи. Необхідно осмислити, які елементи локальної культури мають ритмічний, мовленнєвий або руховий потенціал і як вони можуть стати основою дитячої творчої дії.

Десятий аспект - науковий супровід. Система, що активно поширюється, потребує дослідження ефективності, опису результатів, критичного аналізу обмежень. Сучасні публікації демонструють зростання інтересу до впливу Orff-педагогіки на ритмічні, соціальні, емоційні та інклюзивні результати. Організаційно це означає, що центри Schulwerk мають співпрацювати з університетами, проводити конференції, підтримувати дослідження і публікувати перевірені матеріали.

Одинадцятий аспект - баланс авторської спадщини й інновації. Збереження спадщини не означає музейного відтворення. Орфівська система сама за своєю природою є процесуальною і творчою. Тому її розповсюдження має підтримувати оновлення: нові інструменти, інклюзивні практики, цифрові

ресурси, міжкультурні проекти. Водночас інновації мають співвідноситися з базовими принципами: елементарністю, активністю, інтеграцією музики й руху, імпровізацією та груповою взаємодією.

Дванадцятий аспект - управління якістю підготовки. Міжнародне поширення методики породжує ризик нерівномірного рівня курсів і поверхового використання назви Orff. Тому професійні організації мають розробляти стандарти підготовки, вимоги до тренерів, критерії сертифікації, рекомендації щодо етичного використання матеріалів. Якість системи залежить не тільки від популярності, а й від здатності спільноти підтримувати професійні межі.

Узагальнено організаційно-педагогічну модель поширення Schulwerk можна подати як взаємодію п'яти механізмів: авторська ідея, практична апробація, методична фіксація, інституційна підготовка педагогів і міжнародна мережа адаптації. Якщо вилучити будь-який механізм, система послаблюється. Ідея без апробації залишається декларацією; апробація без матеріалів не передається; матеріали без підготовки формалізуються; підготовка без мережі не масштабується; мережа без ідеї втрачає ідентичність.

Для сучасної педагогічної освіти досвід Орфа має ширше значення. Він показує, що методична система поширюється успішно тоді, коли поєднує художню переконливість, практичну доступність, підготовку педагогів, інституційну підтримку та культурну відкритість. Це важливо для будь-яких освітніх інновацій: вони мають бути не лише описані в теорії, а й підтримані організаційно. Schulwerk став міжнародним явищем саме тому, що його педагогічна ідея отримала сталі форми передавання.

Особливу увагу слід приділити комунікаційній стратегії поширення Schulwerk. Орфівська методика передавалася не тільки через академічні тексти, а через демонстрацію, участь, слухання і наслідування педагогічного стилю. Це означає, що комунікація була багатоканальною: друковані матеріали доповнювалися живими курсами, аудіозаписами, публічними

показами, професійними зустрічами. Для історії педагогіки це важливо, бо показує: спосіб поширення має відповідати природі самої методики.

Питання авторського контролю і відкритості було одним із найскладніших. З одного боку, система потребувала збереження базових принципів, інакше назва Schulwerk могла б використовуватися довільно. З іншого боку, надмірний контроль суперечив творчій сутності підходу. Організаційно це вирішувалося через підготовку педагогів, які розуміють не лише вправи, а їхню внутрішню логіку. Саме професійна культура носіїв методу ставала механізмом збереження якості.

Розповсюдження Schulwerk демонструє важливість матеріальної бази. Елементарні інструменти, простір для руху, можливість ансамблевої роботи, аудіоматеріали, методичні посібники - усе це формувало середовище, у якому педагогічна ідея могла бути реалізована. Якщо інновація не має матеріального втілення, вона залишається риторикою. Водночас Schulwerk показав, що матеріальна база не обов'язково має бути надмірно складною; важливо, щоб вона підтримувала активну дію.

Ще одним механізмом поширення була підготовка лідерів. У кожній країні або регіоні методика потребувала педагогів, здатних не лише проводити заняття, а й навчати інших. Так виникали локальні центри компетентності. Їхня роль полягала в перекладі матеріалів, адаптації репертуару, організації семінарів і підтримці професійної спільноти. Отже, розповсюдження системи мало каскадний характер: від автора до тренерів, від тренерів до педагогів, від педагогів до дітей.

Сучасне значення організаційного досвіду Орфа полягає в тому, що він може бути використаний для аналізу інших освітніх інновацій. Будь-яка методика потребує не тільки концепції, а й інфраструктури: підготовки кадрів, матеріалів, спільноти, дослідження, сертифікації та адаптації. Якщо ці елементи відсутні, інновація швидко втрачає якість. Schulwerk є прикладом того, як педагогічна ідея може зберігатися і розвиватися протягом десятиліть.

Організаційно-педагогічна діяльність Орфа показує, що поширення методики залежить від здатності створити спільну мову професійної комунікації. Терміни «елементарне музикування», «ostinato», «мовленнєвий ритм», «рухова імпровізація» стали не просто назвами прийомів, а маркерами певного педагогічного мислення. Спільна мова допомагала педагогам з різних країн обмінюватися досвідом і водночас зберігати впізнаваність системи.

Водночас поширення Schulwerk мало не лише методичний, а й ціннісний характер. Система пропонувала інше бачення дитини, педагога і музики: дитина є активним учасником, педагог - організатором творчого процесу, музика - живою дією. Саме ця ціннісна основа робила систему привабливою для різних освітніх культур. Без неї набір інструментів і вправ не мав би такого тривалого міжнародного впливу.

Для дослідників історії педагогіки приклад Schulwerk є цінним ще й тому, що він демонструє взаємозв'язок локального і глобального. Система виникла в конкретному європейському культурному середовищі, але змогла поширитися в різних країнах завдяки опорі на універсальні механізми людської музичності. Організаційна діяльність полягала в тому, щоб зберегти цю універсальність і водночас дозволити кожній культурі знайти власний матеріал для елементарного музикування.

Тому аналіз діяльності Карла Орфа слід здійснювати не лише як біографічний опис, а як вивчення педагогічного менеджменту інновації. У цьому ракурсі важливими стають не тільки тексти, а й курси, інституції, партнери, мережі, матеріали, професійні стандарти і способи підтримки якості.

Висновки

У статті розкрито організаційно-педагогічну діяльність Карла Орфа у створенні та розповсюдженні методичної системи Schulwerk. Мета досягнута: визначено основні історичні етапи - практичний пошук, систематизацію матеріалів, публічне поширення, інституціоналізацію, міжнародну мережеву

взаємодію та культурну адаптацію. Доведено, що успіх Schulwerk зумовлений не лише змістом методики, а й організаційними механізмами її передавання: підготовкою педагогів, курсами, інститутами, товариствами, матеріалами й науковим супроводом. Показано роль співавторства і професійної спільноти. Подальші дослідження варто спрямувати на аналіз національних моделей адаптації Schulwerk і критеріїв якості підготовки педагогів у міжнародному контексті.

Список використаних джерел

1. Orff-Zentrum München. Carl Orff and the Orff Schulwerk. URL: <https://www.orff-zentrum.de/> (дата звернення: 24.02.2026).
2. Carl Orff Foundation. Carl Orff: Biography and Works. URL: <https://www.orff.de/> (дата звернення: 24.02.2026).
3. Orff C., Keetman G. Musik für Kinder: Orff-Schulwerk. Mainz : Schott, 1950–1954.
4. Orff Society UK. What is Orff-Schulwerk? URL: <https://orff.org.uk/> (дата звернення: 24.02.2026).
5. International Orff-Schulwerk Forum Salzburg. About IOSFS and Orff-Schulwerk. URL: <https://orff-schulwerk-forum-salzburg.org/> (дата звернення: 24.02.2026).
6. American Orff-Schulwerk Association. The Orff Schulwerk Approach. URL: <https://aosa.org/about/what-is-orff-schulwerk/> (дата звернення: 24.02.2026).
7. Cicco I. Reimagining Pedagogical Possibilities in the Schulwerk. Visions of Research in Music Education. 2020. Vol. 35. URL: <https://opencommons.uconn.edu/vrme/vol35/iss1/4/>
8. Yue Y.-Y. Review of Orff Schulwerk in the Development of Music Education. Theory and Practice in Language Studies. 2021. Vol. 11, No. 11. P. 1371–1376.

9. Meng Y. A Comparative Study on Orff-Schulwerk Pedagogy and Traditional Chinese Music Education. Proceedings of ICELA 2022. 2023. P. 421–430. DOI: 10.2991/978-2-494069-81-7_55.
10. Apaydin Ö. Orff Schulwerk Approach and Teacher Training. International Online Journal of Education and Teaching. 2023. Vol. 10, No. 2. P. 994–1013.
11. Valasi S. Comparative Study of the Orff Schulwerk System and the Music Education Textbook Approach. Knowledge International Journal. 2023. URL: <https://ikm.mk/ojs/index.php/kij/article/view/6040>
12. Wang S., Noordin Z. M. Influence and Impact of Orff-Music Method on Music Education. International Journal of Academic Research in Business and Social Sciences. 2024. Vol. 14, No. 6. P. 1749–1765.
13. Chenfei W. Application and Integration of Orff and Kodály Methods in Music Education for Primary School Children. Region - Educational Research and Reviews. 2024. Vol. 6, No. 11. P. 1–7.
14. Gao Y. Integrating the Yangqin into Orff Pedagogy. LEEME: Electronic Journal of Music in Education. 2025. Vol. 55. P. 174–186.
15. Liu Y. Orff Schulwerk: Enhancing Rhythmic Skills in Early Childhood Education. Contemporary Education Frontiers. 2025. Vol. 3, No. 6. DOI: 10.18063/CEF.v3i6.697.
16. Wang L., Odena O. Improving Classroom Inclusion through Orff-Inspired Music Education in a Chinese Primary School: A Participatory Action Research Study. International Journal of Music Education. 2025. URL: <https://eprints.gla.ac.uk/356678/>
17. Tatar E., Yıldız G., Özevin B. Impact of Orff-Schulwerk Supported Movement and Dance Activities on Children's Music Aptitude. Online Journal of Music Sciences. 2026. Vol. 11, No. 2. P. 586–598. DOI: 10.31811/ojomus.1868245.